

CILVĒKS • VALSTS • LIKUMS

Servitūta ceļš un kabeļa rakšana

<https://lvportals.lv/e-konsultacijas/20586-servituta-cels-un-kabeļa-raksana-2020>

JAUTĀ:

07. jūlijā, 2020

Jānis

Sveiki! Esam nonākuši situācijā, kad kaimiņš, kuram blakus atrodas zemes gabals un kurš lieto servitūta ceļu, vēlas uz sava zemes gabala ierīkot elektrības kabeli pa zemi. Ar kaimiņu viss ir labi, labs cilvēks, bet projektētāji ir ietiepušies, ka viņi rakt vai nu pa, vai gar servitūta ceļu, kurš ir iekopts, kura malās aug gan tūjas, gan bērzi, ko noteikti rakšanas darbi traumēs. Kopējais ceļa garums, gar kuru nepieciešams rakt, ir 250 metri. Cenšamies ieteikt rakt pa mūsu zemi, gar robežu ar blakus kaimiņu, kur rakšanas darbi būtu vieglāki un nebojātu to, ko esam iekopuši. Likumā ļoti pareizi ir minēts: katram, kam pieder ceļu servitūta tiesības, jāizlieto tās godprātīgi, iespējami saudzējot cita īpašnieka tiesības un nenodarot viņa īpašumam vēl kādu papildu problēmu. Vai varu neļaut rakt pa vai gar servitūta ceļu kabeli, ja ir cita iespēja, rakt to citā vietā pa mūsu īpašumu, gar īpašuma robežu, un cik liela ir tauvas josla elektrības kabelim? Iepriekš pateicos par atbildi!

ATBILD:

05. augustā, 2020

Zvērinātu advokātu birojs "Sorainen"

Toms Vilnis, zvērināta advokāta palīgs

Jautājumā pareizi norādīts, ka [Civillikuma 1139. pants](#) paredz servitūta izlietošanas pamatprincipu, proti, katram, kam pieder servitūta tiesība, jāizlieto tā taisnprātīgi, saudzējot pēc iespējas cita īpašuma tiesību. Servitūta mērķis ir nodrošināt labumu noteiktam zemes gabalam, konkrētajā gadījumā – blakus zemes gabala īpašniekam vai tā lietotājam (kaimiņam) lietot ceļu uz jūsu zemes un neko vairāk. Ar servitūta nodibināšanu jūsu tiesības uz zemes gabalu, uz kura atrodas servitūta ceļš, neizbeidzās, un jums ir tiesības iebilst pret prettiesisku sava īpašuma izmantošanu vai bojāšanu. Ievērojot minēto,

elektrības kabeļa ierīkošana pa servitūta ceļu būtu ne tikai pretēja ceļa servitūta mērķim, bet arī, iespējams, prettiesiski aizskartu jūsu īpašumu. Saskaņā ar Civillikuma 1036. pantu īpašniekam ir pilnīgas varas tiesības par lietu, ja vien likums neparedz pretējo. Civillikuma 1043. pants paredz, ka zemes īpašnieks var pēc sava ieskata rīkoties ar savas zemes virsu, gaisa telpu virs tās, kā arī ar zemes slāņiem zem tās, ja vien viņš ar to neskar svešas robežas. Vēl konkrētāk – Civillikuma 927. pants paredz, ka kaimiņam nav tiesības nocirst pie robežas augoša koka saknes, kas stiepjas viņa zemes gabalā. Attiecīgi kaimiņam nav tiesību ar elektrības kabeļa ierīkošanas darbiem aizskart jūsu zemes robežas vai nocirst saknes kokiem, kas aug uz jūsu zemes.

Lai gan Civillikuma 1038. pants paredz, ka īpašnieks var lietot lietu visādā kārtā, kaut arī no tam rastos zaudējums citai personai, juridiskajā literatūrā atzīts, ka minētais pants neliedz cietušajai personai tiesības prasīt no īpašnieka nodarīto zaudējumu atlīdzību. Papildus tam Civillikuma 1039. pants paredz, ka īpašnieks var aizliegt visiem citiem ietekmēt viņa lietu, kā arī to lietot vai izmantot, kaut arī viņam pašam no tam nerastos nekāds zaudējums.

Ievērojot minēto, jums varētu būt tiesības prasīt aizliegt kaimiņam aizskart jūsu īpašumu (Civillikuma 1039. pants – negatorā prasība), kā arī prasīt kaimiņam atlīdzināt zaudējumus, ja tādi rastos (Civillikuma 1635. un 1779. pants).

Par spīti minētajam, aicinu vērsties pie jurista, kurš, iepazīstoties ar lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, varētu ieteikt vispiemērotāko risinājumu jūsu situācijai. Iepriekš minētais ir jūsu jautājuma teorētisks risinājums, kurš var mainīties pēc iepazīšanās ar visiem lietas apstākļiem.

[Aizsargjoslu likuma 16. pants](#) nosaka aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem atkarībā no to novietojuma dabā. Lai saņemtu konkrētu atbildi, aicinu vērsties attiecīgās pašvaldības būvvaldē.